

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 18 september 2018 met nummer RvVb/A/1819/0068
in de zaak met rolnummer 1617/RvVb/0488/A

Verzoekende partijen	<ol style="list-style-type: none">1. de heer Christiaan HOORNE2. mevrouw Dina LEYSEELE3. de heer Rik ADAM4. mevrouw Anita MARTENS als rechtsopvolger van wijlen de heer Walter DUJARDIN <p>vertegenwoordigd door advocaat Wannes THYSSEN met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, Kasteellaan 141</p>
Verwerende partij	<p>de deputatie van de provincieraad van OOST-VLAANDEREN</p> <p>vertegenwoordigd door mevrouw Leen LIPPEVELDE</p>
Tussenkommende partij	<ol style="list-style-type: none">1. de bvba AGRO-ENERGIEK2. de lv VANDAELE <p>vertegenwoordigd door advocaten Gregory VERMAERCKE en Frederick HALLEIN met woonplaatskeuze op het kantoor te 8200 Brugge, Dirk Martensstraat 23</p>

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partijen vorderen met een aangetekende brief van 13 maart 2017 de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 19 januari 2017.

De verwerende partij heeft het administratief beroep van de verzoekende partijen tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Zomergem van 6 augustus 2012 verworpen.

De verwerende partij heeft aan de tussenkommende partijen een stedenbouwkundige vergunning verleend onder voorwaarden voor het (1) het slopen van bestaande stallen met berging, (2) het uitbreiden van een vergistingsinstallatie met herbouw bestaande loods, verbouw bestaande loods voor drooginstallatie en oprichting nieuwe lagune, vergisters, mengtank, sleufsilos, pomphuis, andere inplanting tanks en aanhorigheden en (3) het bouwen van een garage op de percelen gelegen te 9932 Ronsele (Zomergem) Rijvers 66 B, met als kadastrale omschrijving afdeling 2, sectie A, nrs. 0125B, 0126B, 0127B, 0127H, afdeling 1, sectie F, nrs. 0897A, 0898A, 0899E.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De tussenkomende partijen verzoeken met een aangetekende brief van 27 april 2017 om in de procedure tot vernietiging tussen te komen.

De voorzitter van de Raad laat de tussenkomende partijen met een beschikking van 19 december 2017 toe in de debatten.

De verwerende partij dient een antwoordnota en het administratief dossier in. De tussenkomende partijen dienen een schriftelijke uiteenzetting in. De verzoekende partijen dienen een wederantwoordnota in. De verwerende partij dient geen laatste nota in. De tussenkomende partijen dienen een laatste schriftelijke uiteenzetting in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 26 juni 2018.

Advocaat Stijn VANDAMME *loco* advocaat Wannes THYSSEN voert het woord voor de verzoekende partijen. Mevrouw Leen LIPPEVELDE voert het woord voor de verwerende partij. Advocaat Frederik HALLEIN voert het woord voor de tussenkomende partijen.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast. De artikelen 37 en 38 DBRC-decreet zijn van toepassing zoals gewijzigd door het decreet van 9 december 2016.

III. REGELMATIGHEID VAN DE RECHTSPLEGING – TIJDIGHEID MEMORIE VAN ANTWOORD – GEDINGHERVATTING

Standpunt van de partijen

In hun laatste schriftelijke uiteenzetting werpen de tussenkomende partijen het volgende op :

“... ”

2. Artikel 77 Procedurebesluit bepaalt dat de verzoeker een wederantwoordnota kan indienen binnen een vervaltermijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de dag van de betekening van het afschrift van de antwoordnota.

3. De griffier van de Raad zou de verzoekende partij met een aangetekende brief van 13 februari 2018 – door de verzoekende partijen klaarblijkelijk ontvangen op 15 februari 2018 - een afschrift van de antwoordnota van de verwerende partij en van de schriftelijke uiteenzetting van de tussenkomende partij hebben bezorgd en hen de mogelijkheid verleend hebben om een wederantwoordnota in te dienen met toepassing van artikel 77 Procedurebesluit.

De wederantwoordnota dateert van 19 maart 2018, doch het is de tussenkomende partijen onduidelijk of deze wederantwoordnota ook met een aangetekende brief van die datum werd overgemaakt aan uw Raad.

4. Uw Raad wordt dan ook verzocht ambtshalve na te gaan of deze wederantwoordnota tijdig werd ingediend en, zo niet, de wederantwoordnota uit de debatten te weren.

... ”

Beoordeling door de Raad

1.

Met een aangetekende brief van 13 februari 2018 deelt de hoofdgriffier de antwoordnota en de schriftelijke uiteenzetting mee aan de verzoekende partijen. Met deze betekening werd aan de verzoekende partijen de mogelijkheid geboden om overeenkomstig artikel 77, eerste lid Procedurebesluit binnen een vervaltermijn van dertig dagen, ingaand op de dag na de betekening, een wederantwoordnota in te dienen.

Artikel 77, eerste lid Procedurebesluit luidt :

“ ...

De verzoeker kan een wederantwoordnota indienen binnen een vervaltermijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de betekening van het afschrift van de antwoordnota.

...”

Uit de bewoordingen van deze bepaling blijkt ondubbelzinnig dat de termijn van dertig dagen een vervaltermijn is, en geenszins een termijn van orde. Het gevolg hiervan is dat een laattijdige wederantwoordnota in beginsel uit de debatten dient te worden geweerd.

De verzoekende partijen versturen per aangetekende zending (en per e-mail) hun wederantwoordnota aan de Raad op 19 maart 2018. De Raad stelt vast dat de vervaltermijn van dertig dagen op dat moment was verstreken.

De verzoekende partijen hebben ter zitting geen verklaring gegeven voor het overschrijden van de vervaltermijn uit artikel 77, eerste lid Procedurebesluit.

De Raad weert de wederantwoordnota van de verzoekende partijen uit de debatten.

2.1.

In vermelde laattijdig ingediende wederantwoordnota deelt mevrouw Anita MARTENS mee dat zij het geding wenst te hervatten namens wijlen haar echtgenoot, de vierde verzoekende partij.

Wanneer één van de partijen voor de sluiting van de debatten overlijdt, zoals in de voorliggende zaak, blijft dit gegeven overeenkomstig artikel 101 Procedurebesluit zonder gevolg voor de behandeling van de zaak.

In toepassing van artikel 102, §1 Procedurebesluit kan de rechtsopvolger van een partij in voorkomend geval het geding hervatten door voor de sluiting van de debatten een door de betrokken rechtsopvolger of diens raadsman ondertekend verzoekschrift in die zin in te dienen.

2.2.

Hoewel vermelde wederantwoordnota op zich als laattijdig uit de debatten dient geweerd te worden, is de Raad van oordeel dat vermelde wederantwoordnota – gegeven artikel 101 en 102 Procedurebesluit - in redelijkheid wel kan fungeren als rechtsgeldig verzoek tot gedinghervatting in hoofde van mevrouw Anita MARTENS namens wijlen de heer Walter DUJARDIN, de vierde verzoekende partij, die hangende de procedure voor de Raad is overleden.

In zoverre de overige procespartijen de hoedanigheid van mevrouw Anita MARTENS op zich niet betwisten en de Raad ambtshalve evenmin over aanwijzingen beschikt die de hoedanigheid van mevrouw Anita MARTENS ter discussie stellen, is haar verzoek tot gedinghervatting ontvankelijk.

IV. FEITEN

1.

Op 12 juni 2006 verleent het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Zomergem aan de tussenkomende partijen een stedenbouwkundige vergunning voor de bouw van een biogasinstallatie.

Op 13 september 2010 verleent het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Zomergem aan de tussenkomende partijen een stedenbouwkundige vergunning voor (1) een uitbreiding, omvattende omvorming rundveestals naar overdekte lagune en opslagloods, (2) de afbraak van een varkensstal en (3) de bouw van een biologie- en bezinktank.

Op 31 januari 2011 verleent het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Zomergem aan de tussenkomende partijen een stedenbouwkundige vergunning voor een weegbrug.

Op 28 februari 2012 keurt het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Zomergem een landschapsbedrijfsplan goed.

2.

Op 16 februari 2012 en 19 november 2012 verlenen respectievelijk de verwerende partij en de Vlaamse minister bevoegd voor het Leefmilieu aan de tussenkomende partijen (deels) een milieuvergunning klasse 1 onder voorwaarden voor het verder exploiteren en veranderen van een co-vergistingsinstallatie.

Op 18 januari 2013 hebben de verzoekende partijen een vordering tot schorsing van de onmiddellijke tenuitvoerlegging en tot vernietiging ingesteld bij de Raad van State tegen de milieuvergunning van 19 november 2012. Op 25 april 2013 verwerpt de Raad van State met een arrest (nummer 223.267) de vordering tot schorsing. Met een arrest van 30 maart 2017 (nummer 237.850) heeft de Raad van State de milieuvergunning vernietigd.

Op 4 september 2017 heeft de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur aan de tussenkomende partijen deels een milieuvergunning houdende het verder exploiteren en veranderen van een co-vergistingsinstallatie verleend. Tegen deze beslissing hebben de verzoekende partijen op 10 november 2017 een vordering tot vernietiging ingesteld bij de Raad van State.

3.

De tussenkomende partijen dienen op 24 april 2012 (datum ontvangstbewijs) bij het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Zomergem een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor *“uitbreiden van een vergistingsinstallatie met herbouw bestaande loods, verbouwen bestaande loods voor drooginstallatie, nieuwe lagune, e.a”* op de percelen gelegen te 9932 Ronsele (Zomergem) Rijvers 66 B.

De percelen liggen volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan ‘Eeklo-Aalter’, vastgesteld met koninklijk besluit van 24 maart 1978 in agrarisch gebied.

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 9 mei 2012 tot en met 7 juni 2012, dienen de verzoekende partijen een gezamenlijk bezwaarschrift in.

De mobiliteitscommissie van de gemeente Zomergem adviseert in een verslag van 2 juli 2012 om het advies van de politie Lowazone, waarin een zestal opmerkingen inzake de mobiliteit werden geformuleerd, te volgen.

De gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar adviseert op 13 juli 2012 voorwaardelijk gunstig.

Het college van burgemeester en schepenen verleent op 6 augustus 2012 een stedenbouwkundige vergunning aan de tussenkommende partijen. Het college beslist:

“ ...

Toetsing aan de stedenbouwkundige voorschriften of verkavelingsvoorschriften, aan de regelgeving en aan de goede ruimtelijke ordening

Gelet op het advies van de gemeentelijk stedenbouwkundige ambtenaar van 13 juli 2012.

...
-

Ten opzichte van de opmerkingen in het bezwaar wordt volgend standpunt ingenomen:

- *Betreffende de verenigbaarheid met de agrarische gebiedsbestemming. Er wordt geoordeeld dat de aanvraag valt binnen de bepalingen van de omzendbrief RO/2006/1 m.b.t. het afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van installaties voor mestbehandeling en vergisting: absoluut maximum tonnage van 60.000 ton, niet in een ruimtelijk kwetsbaar gebied of beschermd landschap, ruimtebeslag wordt in de mate van het mogelijke beperkt door inplanting nieuwe gebouwen aansluitend op de bestaande, positief advies Departement Landbouw, voorwaarde toegelaten massastromen (60% direct afkomstig van land- en tuinbouw, 40% andere organische en biologische stromen), bedrijfsgebondenheid (meeste toeleveringsbedrijven zijn gelegen binnen 10 km vogelvlucht).*

Planologisch wordt de aanvraag verenigbaar geacht met de agrarische bestemming. De opmerking wordt niet gegrond bevonden.

- *Betreffende de verenigbaarheid met de onmiddellijke omgeving. De uitbreiding zal effecten creëren aangaande visuele impact, bijkomende mobiliteit en mogelijk geluidshinder. Deze aspecten vormen een aandachtspunt en het bezwaar wordt op dit punt gegrond bevonden; evenwel wordt geoordeeld dat deze aandachtspunten via opleggen van de nodige voorwaarden kunnen ondervangen worden. In het bijzonder wordt hierbij gedacht aan:*

- *Het groenscherm. Bijkomende inspanningen moeten geleverd te worden voor een degelijke groene inkadering en er dienen duidelijker garanties geleverd te worden naar aanleg, timing en verdere onderhoud. Het momenteel bijgevoegde landschapsbedrijfsplan dient verder uitgewerkt te worden. Dit uitgewerkte plan dient binnen 4 maanden na de collegebeslissing ter goedkeuring aan het gemeentebestuur voorgelegd worden. Uitvoering van de bouwvergunning kan slechts na goedkeuring van het nieuw voorgelegde groenaanlegplan.*

- *Het mobiliteitsplan. Agro Energiek heeft een voorstel van mobiliteitsplan ingediend. De Politie LoWaZoNe heeft op 10/05/2012 een advies uitgebracht omtrent het éénrichtingsverkeer in Rijvers, de aanvoer- en afvoertijden, de snelheidsbeperking, plaatselijk verkeer in Rijvers, éénvaksbaan, zie verslag bijgevoegd. De gemeentelijke mobiliteitscommissie adviseerde op 2/07/2012 om het advies van de Politie te volgens met speciale aandacht dat*

het bedrijf de leveranciers wijst op de lawaaihinder en dat ze de aanvoer- en afvoertijden dienen te respecteren.

- *Strikte naleving van de milieuvergunningsvoorwaarden.*
- *Er wordt geoordeeld dat de aanvraag, mits opleggen van voorwaarden, stedenbouwkundig kan aanvaard worden.*

Overwegende dat het College van Burgemeester en Schepenen zich kan aansluiten bij dit advies.

...

Artikel 1 . Het college van burgemeester en schepenen geeft de vergunning af aan de aanvrager, die ertoe verplicht is het college van burgemeester en schepenen per aangetekende brief op de hoogte te brengen van het begin van de handelingen waarvoor vergunning is verleend, ten minste acht dagen voor de aanvatting van die handelingen.

Artikel 2. Bijzondere voorwaarden:

- ***Integrale naleving van het advies van Fluxys nv, zie als bijlage gehecht bij dit besluit.***
- ***Integrale naleving van het advies van Elia nv, zie als bijlage gehecht bij dit besluit. Integrale naleving van het advies van de Brandweer van Zomergem, zie als bijlage gehecht bij dit besluit.***
- ***Verdere uitwerking van het landschapsbedrijfsplan met detaillering naar aanleg, timing en onderhoud. Dit uitgewerkte plan dient binnen 4 maanden na de collegebeslissing ter goedkeuring aan het gemeentebestuur voorgelegd worden. Uitvoering van de bouwvergunning kan slechts na goedkeuring van het nieuw voorgelegde groenaanlegplan.***
- ***Integrale naleving van het advies van de gemeentelijke mobiliteitscommissie in het bijzonder om het advies van de Politie te volgens met speciale aandacht dat het bedrijf de leveranciers wijst op de lawaaihinder en dat ze de aanvoer- en afvoertijden dienen te respecteren.***
- ***Strikte naleving van de milieuvergunningsvoorwaarden.***

...

4.

Tegen deze beslissing tekenen de verzoekende partijen op 5 augustus 2012 administratief beroep aan bij de verwerende partij.

De dienst Landbouw en Platteland van de verwerende partij brengt op 22 oktober 2012 een gunstig advies uit.

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseert in zijn verslag van 28 november 2012 om dit beroep niet in te willigen en een stedenbouwkundige vergunning onder voorwaarden te verlenen overeenkomstig de plannen.

Na de hoorzitting van 6 november 2012 beslist de verwerende partij op 20 december 2012 om het beroep niet in te willigen en een stedenbouwkundige vergunning onder voorwaarden te verlenen overeenkomstig de plannen.

5.

Tegen deze beslissing stellen de verzoekende partijen op 28 februari 2013 een beroep tot schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de deputatie van 20 december 2012 in bij de Raad.

Met een arrest van 29 september 2015 met nummer RvVb/S/1516/0045 verwerpt de Raad de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissing van 20 december 2015. Met een arrest van 27 september 2016 met nummer RvVb/A/1617/0094 vernietigt de Raad de beslissing van 20 december 2015.

6.

De administratieve procedure wordt hernomen en de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseert in zijn verslag van 23 december 2016 om dit beroep niet in te willigen en de stedenbouwkundige vergunning te verlenen overeenkomstig de plannen:

“ ...

2.2 De juridische aspecten

De aanvraag is in overeenstemming met de voorschriften van het geldend gewestplan, zoals hoger omschreven, het gaat hier immers om een para-agrarisch of landbouwaanverwant bedrijf.

Mestbehandeling maakt immers een essentieel onderdeel uit van de veeteelt in Vlaanderen, en mest vormt een landbouw(bij)product, dat behandeld moet worden vooraleer het gecommercialiseerd kan worden in binnen- of buitenland.

In deze kan ook verwezen worden naar de omzendbrief R0/2006/01 'afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van installaties voor mestbehandeling en vergisting' die een maximum van 60 000 ton inputstromen op jaarbasis vergunbaar stelt in agrarisch gebied. Dit houdt ook in dat vergistingsinstallaties tot 60 000 ton onder de definitie van para-agrarische ondernemingen vallen.

Voorliggende aanvraag betreft een verdubbeling van de bestaande vergistingsinstallatie van 30 000 ton tot een verwerkingscapaciteit van 60 000 ton, zodat de in de omzendbrief gestelde bovengrens niet overschreden wordt.

De standaardtypebepalingen uit de bijlage bij het 'Besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen' bevestigen dat mestbehandeling en mestvergisting ingedeeld worden bij de 'aan de landbouw verwante bedrijven' en thuis horen 'Agrarisch gebied'.

Appellant stelt dat er nog steeds door hen energiegewassen geteeld worden. De provinciale dienst Landbouw en Platteland adviseerde, net als Duurzame Landbouwwontwikkeling Oost-Vlaanderen, gunstig, en bevestigde dat mestbehandeling en vergisting kunnen aanzien worden als een agrarische activiteit in ruime zin, dat het bedrijf bedrijfsgebonden is met andere toeleverende landbouwbedrijven uit de omgeving en voldoet aan de limiet met een maximum van 60.000 ton inputmateriaal per jaar. De inputstromen bestaan uit 60 % land-tuinbouwgerelateerde stromen zoals dierlijke mest, primaire grondstoffen zoals maïs en gras, en landbouwgerelateerde afvalstromen zoals bietenkoppen en preiloof, en 40 % organische biologische afvalstoffen en secundaire grondstoffen zoals slibs van waterzuivering uit de groenten- en fruitverwerkende sector.

Er wordt voorzien in de sloop van de varkensstallen zodat de eigen inbreng van, mest vervalft. De eigen inbreng beperkt zich hierdoor tot 3 900 ton energiegewassen. Er kan hierdoor niet gesproken worden van gebondenheid aan één bedrijf maar van een mestbehandelings- en vergistingsinstallaties van beperkte schaal die niet gebonden is aan één enkel bedrijf. Deze mestbehandelings- of vergistingsinstallaties staan in functie van een aantal bedrijven uit de omgeving, dit zowel naar activiteit (behandeling van producten) als naar locatie (in te planten zo dicht mogelijk bij de betrokken bedrijven). Inplanting in

agrarisch gebied is dus verantwoord in functie van de ter plaatse gevestigde landbouwbedrijven en vooral om onnodig transport te vermijden. 71% van de mest, energieteelten en landbouwgerelateerde afvalstromen is afkomstig van bedrijven binnen een straal van 15km. Ook de uitbreiding tot 60 000 ton staat hoofdzakelijk in functie van landbouwbedrijven uit de onmiddellijke omgeving.

Gezien de huidige verwerkingscapaciteit van 30 000 ton maar ook de uitbreiding tot 60 000 ton beantwoordt aan een reële nood uit de omgeving, is de inplanting in agrarisch gebied verantwoord.

2.3 De goede ruimtelijke ordening

Elke aanvraag dient ook in overeenstemming te zijn met de goede plaatselijke aanleg.

Onderhavig terrein is gelegen in een landelijke omgeving, die mee gevormd wordt door de aanwezige landbouw.

Op dit terrein staat al de varkenshouderij van appellant en de bestaande vergistingsinstallaties. Er werd reeds eerder -meermaals- beslist dat de voorgestelde activiteit aanvaard kan worden in deze omgeving, beslissingen die nog steeds rechtsgeldig zijn.

Op vandaag kan bijgevolg niet meer terug gekomen worden op dit reeds eerder ingenomen standpunt over de bestaande situatie.

De totale oppervlakte van de huidige constructies bedraagt 8.100 m², en neemt toe tot 11.600 m² (+3.500 m²), de oppervlaktetoename wordt beperkt door de bestaande bebouwing zo maximaal mogelijk te herbruiken en de bebouwing die niet meer functioneel is te slopen. Het volume neemt toe van 34.996 m³ tot 41.512 m³ (+6.516 m³).

De gevraagde werken resulteren in een vergroting van de bebouwde oppervlakte (43%) en het volume (19%), en een beperkte ruimtelijke schaalvergroting, doch door de keuze om dit bedrijf verder uit te bouwen op een bestaande bedrijfszetel ontstaat een clustering, die een verdere aansnijding van onaangeroerd agrarisch gebied overbodig maakt. In zo'n geval geniet het de voorkeur om een bestaand bedrijf te laten uitbreiden of verbreden op de bestaande zetel eerder dan nieuwe inplantingen te realiseren. De ruimtelijke impact van één groter geheel is in deze te verkiezen boven deze van verschillende kleine inplantingen, niet enkel omwille van het beperkter randeffect. Concentratie van landbouwgebouwen op bestaande zetels valt dan ook te verkiezen, versnippering van het agrarisch gebied wordt ermee vermeden.

De sleufsilo en de lagune, de grootste nieuwe constructies, hebben door hun karakter een vrij lage impact op het landschap en de plaatselijke aanleg, een lagere impact dan loodsen of stallen, ondanks hun grote oppervlakte.

Het bedrijf sluit daarenboven aan bij het noordelijk gelegen bedrijf, wat de clustering nog doet toenemen. Er ontstaat op die manier een vrij compact ruimtelijk geheel. Qua schaal sluit hetgeen hier voorgesteld wordt aan bij deze van andere landbouwbedrijven in deze omgeving, en vormt het binnen deze sector geen uitzondering. De schaal van het gevraagde is inpasbaar in deze omgeving, onder meer door zijn vrij geïsoleerde ligging.

Het landschapsbedrijfsplan dat deel uitmaakte van de vorige vergunning, en het plan dat bij deze aanvraag gevoegd werd is volgens appellant integraal uitgevoerd. Een dergelijke werkwijze, waarbij afgestapt wordt van enkel een klassiek groenscherm maar gezocht wordt naar een manier om het bedrijf landschapsversterkend in te kleden, verdient de

aanbeveling. De nodige aanpassingen kunnen nog doorgevoerd worden. Hiervoor wordt inderdaad best gewacht tot het eerstvolgende plantseizoen.

Dergelijke beplantingsplannen hebben niet tot doel de landbouwbedrijven volledig weg te stoppen achter een groen 'scherm', maar deze bedrijven, die beeldbepalende en essentiële onderdelen zijn van het door de mens gemaakte cultuurlandschap, in die landschappen te laten opnemen, en ze te versterken.

Het huidige landbouwbedrijf blijkt zich goed te integreren in het landschap en resulteert niet in visuele hinder. Gezien aan de zuidelijke kant ook een uitbreiding van de bestaande beplantingen voorzien is volgens het op 17 september 2012 door de gemeente goedgekeurde landschapsbedrijfsplan kan geconcludeerd worden dat het bedrijf ook na de uitbreiding goed geïntegreerd zal zijn in het landschap.

Wat mobiliteit betreft dient vastgesteld dat het terrein goed ontsloten is langs wegen die een behoorlijke breedte hebben, Rijvers betreft een 2-vaks betonbaan. De aanvragers voorzien maatregelen om de mobiliteitsimpact in de hand te houden, in welk geval er geen sprake zal zijn van een onaanvaardbare impact op het verkeer.

De aanvragers voorzien in een spreidingsplan met transportregels, opgesteld op basis van de voorstellen die de burens formuleerden.

Op deze manier komen de vrachtwagen toe langs de oostelijke kant van het bedrijf en rijden ze weg via de westelijke kant van het bedrijf. De transporten zullen elkaar dus niet moeten kruisen.

Aan de transporteurs wordt ook gevraagd om de laadbakken te verankeren ofwel om rubberstroken aan te brengen zodat de transporten zo stil mogelijk kunnen verlopen, om respect te hebben voor de burens, om hoffelijk te rijden, en om snelheid te matigen tot 40km/u. De aan- en afvoertijden worden beperkt vanaf 7u 's morgens tot 19u 's avonds tijdens werkdagen, op zaterdag, zon- en feestdagen vinden geen transporten plaats. Wanneer deze afspraken nageleefd worden zal de verkeersleefbaarheid van deze omgeving niet in het gedrang komen.

Politie LoWaZoNe bracht een voorwaardelijk gunstig advies uit. Het aangepast mobiliteitsplan van 6 augustus 2012, zoals opgemaakt door de aanvrager, werd door het college van burgemeester en schepenen goedgekeurd op 28 november 2016

Uit de op 19 november 2012 door de bevoegde minister verleende milieuvergunning blijkt dat de hinder voor mens en milieu en de risico's voor de externe veiligheid, veroorzaakt door de gevraagde inrichting mits naleving van de milieuvergunningsvoorwaarden tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt. Dit standpunt wordt bijgetreden.

De bouwplaats is gelegen aan de straat Rijvers in agrarisch gebied. De bouwplaats is gelegen in een buitengebied in het oosten van Lovendegem, in een landelijke omgeving gekenmerkt door weilanden en akkers, boerderijen en enkele vrijstaande woningen.

De woningen van appellanten zijn gelegen ter hoogte van de straat Rijvers en situeren zich binnen de omgeving van de aanvraag. De woning 83 bevindt zich op zo'n 115m ten zuidwesten van de bouwplaats, woning nr. 68 op zo'n 150m ten (zuid)westen van de bouwplaats. De woningen 70 en 72 bevinden zich op ruim 300m ten westen van de bouwplaats, woning 81 op 350m ten zuiden.

Er wordt vastgesteld dat al deze -zonevreemde- woningen zich afgesloten hebben van het omringende landschap en de daarin sinds lang voorkomende landbouwbedrijven, de ene woning al meer dan de andere.

De voorgestelde werken zijn niet van die aard dat zij resulteren in een substantiële nieuwe aansnijding van het -niet als landschappelijk waardevol aangeduid- agrarisch gebied. Een bestaande constructie werd gesloopt om de nieuwe bebouwing mogelijk te makend.

Ook wordt vastgesteld dat de aanvrager inspanningen heeft geleverd om zijn bedrijf op kwalitatieve wijze in het landschap in te passen en daarvoor in overleg een landschapsbedrijfsplan opgemaakt heeft, dat ondertussen aangeplant en in groei is.

Dit plan voorziet langs de zijde van appellanten een hakhoutkant op het talud bestaande uit hazelaar, zwarte els, sleedoorn en kastanje, die richting Rijvers overgaat in een rij knotwilgen geflankeerd door hazelaar en haagbeuk. Langs Rijvers en de inrit wordt een eikenrij met ondergroei voorzien.

Door deze doordachte aanplantingen wordt het geheel op streekeigen wijze ingegroend. Op die manier ontstaat een ruimtelijk samenhangend geheel binnen een omgeving die vergelijkbare groenkanten kent.

Er kan dan ook niet gesteld worden dat het geheel acontextueel wordt en de plaatselijke aanleg verstoort, wel integendeel.

In de rand kan vermeld worden dat de door de minister verleende milieuvergunning niet aangevochten werd.

Er kan dan ook geconcludeerd dat de hier voorgestelde heroriëntatie en schaalvergroting van dit para-agrarisch bedrijf de draagkracht van het perceel noch deze van de omgeving overstijgt, en inpasbaar is binnen deze reeds aangeroerde landelijke omgeving. Het gevraagde brengt de goede plaatselijke aanleg niet in het gedrang.

2.4 Conclusie

Uit wat voorafgaat dient besloten dat het beroep niet voor inwilliging vatbaar is.

Stedenbouwkundige vergunning kan worden verleend volgens ingediend plan, onder de voorwaarden zoals opgenomen in het bestreden besluit.

[integraal opnemen in het beslissend gedeelte aub]

- **Integrale naleving van het advies van Fluxys nv, zie als bijlage gehecht bij dit besluit.**
- **Integrale naleving van het advies van Elia nv, zie als bijlage gehecht bij dit besluit. Integrale naleving van het advies van de Brandweer van Zomergem, zie als bijlage gehecht bij dit besluit.**
- **Verdere uitwerking van het landschapsbedrijfsplan met detaillering naar aanleg, timing en onderhoud. Dit uitgewerkte plan dient binnen 4 maanden na de collegebeslissing ter goedkeuring aan het gemeentebestuur voorgelegd worden. Uitvoering van de bouwvergunning kan slechts na goedkeuring van het nieuw voorgelegde groenaanlegplan.**
- **Integrale naleving van het advies van de gemeentelijke mobiliteitscommissie in het bijzonder om het advies van de Politie te volgens met speciale aandacht dat het bedrijf de leveranciers wijst op de lawaaihinder en dat ze de aanvoer- en afvoertijden dienen te respecteren.**
- **Strikte naleving van de milieuvergunningsvoorwaarden ..."**

...

Na de hoorzitting van 10 januari 2017 verklaart de verwerende partij het beroep op 19 januari 2017 ongegrond en verleent een stedenbouwkundige vergunning. De verwerende partij beslist eensluidend aan het advies van de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar :

“...

Artikel 1 : Het derdenberoep ingesteld tegen de beslissing van 6 augustus 2012 van het college van burgemeester en schepenen van Zomergem houdende het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning, aan Vandaele LV/Agro-Energiek bvba, wordt verworpen.

Stedenbouwkundige vergunning wordt verleend volgens ingediend plan onder volgende voorwaarden :

- *Integrale naleving van het advies van Fluxys nv.*
- *Integrale naleving van het advies Elia nv*
- *Integrale naleving van het advies van de Brandweer van Zomergem.*
- *Verdere realisatie en instandhouding van het landschapsbedrijfsplan.*
- *Integrale naleving van het advies van de gemeentelijke mobiliteitscommissie in het bijzonder om het advies van de Politie te volgens met speciale aandacht dat het bedrijf de leveranciers wijst op de lawaaihinder en dat ze de aanvoer- en afvoertijden dienen te respecteren.*
- *Strikte naleving van de milieuvergunningsvoorwaarden.*

De adviezen en reglementen van de nutsmaatschappijen zijn na te leven. Eventuele kosten voor uitbreiding van de netten zijn ten laste van de bouwheer.

Deze vergunning stelt de aanvrager niet vrij van het aanvragen en verkrijgen van eventuele andere vergunningen of machtigingen, als die nodig zijn.

...”

Dit is de bestreden beslissing.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE TUSSENKOMST

Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

VI. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

VII. ONDERZOEK VAN DE MIDDELEN

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partijen roepen in een eerste middel de schending in van artikel 11.4.1 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen (hierna: Inrichtingenbesluit) en de artikelen 2 en 3 van de

wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: Motiveringswet).

De verzoekende partijen zetten het middel als volgt uiteen:

“ ...

De bouwplaats is in een agrarisch gebied gelegen (zie hoger, uittreksel gewestplan).

Artikel 11.4.1 van het KB van 28 december 1972 bepaalt:

...

Het KB van 28 december 1972 bevat geen definitie van het begrip "para-agrarisch bedrijf".

Bij ontstentenis van een nadere omschrijving, moet dit begrip in de spraakgebruikelijke betekenis worden begrepen. Daaronder moet worden verstaan een bedrijf waarvan de activiteit onmiddellijk bij de landbouw aansluit en er op afgestemd is.

Specifiek voor wat betreft de mestverwerkingsinstallaties werd een omzendbrief uitgevaardigd. In deze omzendbrief worden algemene richtlijnen geschetst, die de vergunningverlenende overheid moeten toelaten de bestemmingsconformiteit van een bouwaanvraag te beoordelen. Zo voorziet de omzendbrief bijvoorbeeld in richtlijnen voor het geval de vergistingsinstallatie niet gebonden is aan 1 enkel bedrijf.

In voorliggend geval oordeelde de deputatie:

...

Naar het oordeel van de verzoekende partijen ging de deputatie bij deze beoordeling al te gemakkelijk uit van de verenigbaarheid met de bestemmingsvoorschriften.

Nochtans oordeelde de Raad van State in haar arrest nr. 216.343 van 18 november 2011 (stuk 17) dat niet om het even welke vergistingsinstallatie in overeenstemming is met de bestemming agrarisch gebied.

De gelijkenis met voorliggend dossier is markant:

- *er is nagenoeg geen eigen input; zeker niet nu de varkenshouderij werd stopgezet en de eigen 'inbreng' beperkt wordt tot 3.900 ton energiegewassen, wat nog slechts een 6-tal % uitmaakt van de totale capaciteit van 60.000 ton.*
- *de totale capaciteit van de exploitatie wordt opgetrokken tot 60.000 ton, daar waar tot voor de gevraagde uitbreiding slechts een beperkt deel (1/3e ?) van de capaciteit benut wordt;*
- *er wordt een lijst met 'mogelijke' leveranciers toegevoegd, waar eenvoudigweg van gesteld wordt dat zij aan de bvba AGRO-ENERGIEK zullen aanleveren. Uit deze oplijsting blijkt echter allerm minst dat er met de landbouwbedrijven in de onmiddellijke omgeving zal samengewerkt worden, te meer omdat er geen enkele garantie is dat er met de betrokken ondernemingen gecontracteerd zal worden en er nog een mestverwerkingsinstallatie in de buurt ligt.*
- *De verzoekende partijen merken trouwens op dat uit het tijdsverloop tussen de aanvraag en de exploitatie op vandaag zeer duidelijk blijkt dat de aanvoerstromen niet (enkel) uit de onmiddellijke omgeving komen. Zo is er enorm veel aanvoer uit Nederland (met gele, zware vrachtwagens); hetgeen bezwaarlijk als 'lokaal verkeer' kan bestempeld worden.*

Hieruit vloeit voort dat de onderneming niet (langer) als para-agrarische onderneming kan worden beschouwd. Gelet op het gebrek aan bestemmingsconformiteit kon de deputatie de stedenbouwkundige vergunning niet wettig verlenen.

...

2.

De verwerende partij beantwoordt het middel als volgt:

“ ...

Dat er een beperkte eigen input zal zijn is correct, doch dit is niet bepalend om te oordelen of er al dan niet sprake is van een para-agrarische bedrijvigheid. Er zijn voldoende voorbeelden van ontegensprekelijk para-agrarische bedrijvigheid die helemaal geen eigen productie voorzien (groenten verwerkende bedrijven, aardappel- en graanhandelaars, herstelplaats voor landbouwvoertuigen, ...)

Wel is vereist dat deze para-agrarische activiteit een sterke binding heeft met agrarische activiteiten. Dit is in casu ontegensprekelijk het geval. Het betreft een verwerenkende installatie die uitsluitend draait op afvalproducten van dieren-, groenten- en fruitteelt.

Twee individuele onafhankelijke en in landbouw gespecialiseerde adviesinstanties aanvaarden het para-agrarisch karakter van deze activiteit dan ook terecht.

De provinciaal stedenbouwkundig ambtenaar en de deputatie volgen hun redenering en de richtlijnen uit de toepasselijke omzendbrief RO/2006/01.

Gelet op de grote hoeveelheid landbouwbedrijven in de onmiddellijk omgeving lijkt het daarbij meer dan redelijk en aannemelijk dat zij hun afvalproducten bij dit bedrijf zullen laten verwerken, eerder dan verder te transporteren.

De stelling van de deputatie dat de “Inplanting in agrarisch gebied dus [is] verantwoord in functie van de ter plaatse gevestigde landbouwbedrijven en vooral om onnodig transport te vermijden. 71% van de mest, energieteelten en landbouwgerelateerde afvalstromen is afkomstig van bedrijven binnen een straal van 15km. Ook de uitbreiding tot 60 000 ton staat hoofdzakelijk in functie van landbouwbedrijven uit de onmiddellijk omgeving” is aldus logisch en naar redelijkheid verantwoord.

Wat de verzoekende partij verder bedoelt met de veronderstelling (waaraan zij zelf lijkt te twijfelen) dat slechts een beperkt deel van de capaciteit wordt gebruikt, en waarop zij zich baseert, is niet duidelijk.

De deputatie maakt de correcte beslissing dat de betreffende activiteit een para-agrarische, zone-eigen functie inhoudt.

...”

3.

De tussenkomende partijen weerleggen het eerste middel in hun schriftelijke uiteenzetting als volgt:

“ ...

30. Artikel 11.4.1 van het Inrichtingsbesluit luidt als volgt:

...

31. Het Inrichtingsbesluit bevat geen definitie van het begrip 'para-agrarisch bedrijf' maar het is vaststaande rechtspraak van Uw Raad dat, bij ontstentenis van een nadere omschrijving ter zake, het begrip 'para-agrarisch bedrijf' in zijn spraakgebruikelijke betekenis moet worden begrepen.

Een para-agrarisch bedrijf kan worden omschreven als een onderneming waarvan de activiteit nauw bij de landbouw aansluit en er op afgestemd is (zie o.m. R.v.St., nr. 56.419, 30 maart 1995; R.v.St., nr. 74.643, 25 juni 1998; R.v.St., nr. 175.109, 27 september 2007; R.v.St., nr. 184.305, 17 juni 2008; R.v.St., nr. 190.497, 27 september 2010, nr. 190.497).

Het is hierbij geenszins vereist dat het bedrijf een essentieel grondgebonden karakter zou hebben noch dat het bedrijf in nauwe relatie staat met het landbouwproductieproces of met de voortgebrachte landbouwproducten.

Uit niets blijkt dat het begrip 'para-agrarisch' restrictief geïnterpreteerd zou moeten worden, integendeel. Uit artikel 11.4.1 van het Inrichtingsbesluit blijkt expliciet dat agrarische gebieden bestemd zijn voor landbouw in de ruime zin. Het begrip landbouw mag dan ook niet restrictief opgevat worden, maar moet juist extensief geïnterpreteerd worden. Bovendien blijkt uit de bewoordingen van artikel 11.4.1 van het Inrichtingsbesluit duidelijk dat agrarische en para-agrarische bedrijven op gelijke voet staan.

Het één en ander heeft tot gevolg dat het begrip landbouw niet puur vanuit economisch standpunt bekeken mag worden en al zeker niet louter vanuit commercieel oogpunt. M.a.w. een para-agrarisch bedrijf kan perfect een commercieel, een ambachtelijk of industrieel karakter hebben.

32. Roelandt schrijft hierover:

"Wat het planologisch criterium betreft, staat vast dat niet alleen 'zuivere' landbouwbedrijven maar ook para-agrarische bedrijven kunnen worden gevestigd in de agrarische gebieden. De RvS beschouwt de verwerking van landbouwproducten (zoals mest en energiegewassen) tot een digestaat dat op het land als meststof kan worden aangewend en tot biogas, wel degelijk als een para-agrarische activiteit en dus verenigbaar met het agrarisch gebied." (K. Roelandt, "Shit happens' in Herk-de-Stad", T.O.O. 2013, afl. 2, (222) 222.)

33. Met betrekking tot co-vergistingsinstallaties werd het volgende opgenomen in de **omzendbrief RO/2006/01 'Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van installaties voor mestbehandeling en vergisting'** (hierna 'Omzendbrief RO/2006/01' – B.S. 24 oktober 2006):

"Mestbehandeling en vergisting kunnen aanzien worden als agrarische activiteit in ruime zin. Mestbehandeling is immers een noodzakelijke schakel in het agrarisch gebeuren en zal dit ongetwijfeld blijven. Vergisting op boerderijschaal is een nieuwe ondersteunende activiteit bij het normale bedrijfsgebeuren. Als agrarisch bedrijf in ruime zin moeten bepaalde vormen van mestbehandelings- en vergistingsinstallaties zich kunnen inplanen in het agrarische gebied met de nodige aandacht voor een goede ruimtelijke ordening."

Hoewel een omzendbrief op zich geen verordenend karakter heeft, is het vaststaande rechtspraak van uw Raad en de Raad van State dat omzendbrief RO/2006/01 als beoordelingskader gehanteerd kan worden om af te toetsen onder welke voorwaarden een

mestbehandelings- of vergistingsinstallatie, die niet gebonden is aan een enkel bedrijf, mag worden toegelaten in een agrarisch gebied.

De omzendbrief RO/2006/01 is daarmee geenszins in tegenspraak met het Inrichtingsbesluit waarin enkel bepaald is dat agrarische gebieden bestemd zijn voor “de landbouw in de ruime zin” en voor “para-agrarische bedrijven”, wat net ruimte laat voor nadere invulling (zie o.m. I. LEENDERS, Zakboekje Ruimtelijke Ordening 2015, p. 127; R.v.St. nr. 191.916, 26 maart 2009 en overige verwijzingen aldaar door LEENDERS).

34. Ook het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van de nadere regels inzake de vorm en inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen – waarnaar ook verwezen wordt in de bestreden beslissing -, vermeldt o.m. het volgende bij de categorie van gebiedsaanduiding landbouw:

“voor zover ze door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen, zijn volgende werken, handelingen en wijzigingen eveneens toegelaten: het aanbrengen van windturbines en windturbine, alsook andere installaties voor de productie van (hernieuwbare) energie of energierecuperatie. De verwerking van producten is er uitgesloten, met uitzondering van mestbehandeling en vergisting.”

35. In dit kader dient nog opgemerkt te worden dat de feitelijke beoordeling tot de soevereine appreciatiebevoegdheid behoort van de verwerende partij, dewelke door uw Raad slechts marginaal getoetst kan worden.

Uw Raad is dus niet bevoegd om de door de verwerende partij gedane beoordeling opnieuw te doen. In de uitoefening van zijn wettigheidstoezicht, kan Uw Raad enkel nagaan of de verwerende partij aan het begrip „para-agrarisch bedrijf” een met de spraakgebruikelijke betekenis overeenstemmende draagwijdte heeft gegeven (RvVb 9 oktober 2012, A/2012/0397) en daarbij uitgegaan is van gegevens die in rechte en in feite juist zijn, deze door de verwerende partij correct beoordeeld werden en zij daarbij in alle redelijkheid tot het bestreden besluit gekomen kon worden (R.v.St. nr. 216.343 van 18 november 2011).

36. In weerwil tot wat de verzoekende partijen stellen, heeft de verwerende partij in casu wel degelijk een zeer uitgebreide en uiterst zorgvuldige in concreto-beoordeling gemaakt omtrent vraag naar de planologische verenigbaarheid (zie stuk 11, pg. 8-9):

...

37. De verzoekende partijen tonen op geen enkele wijze aan dat de verwerende partij in de bestreden beslissing aan het begrip ‘para-agrarisch bedrijf’ een verkeerde draagwijdte gegeven heeft of daarbij uitgegaan is van verkeerde of verkeerd beoordeelde gegevens:

- Zo impliceert het gegeven dat er slechts een eigen inbreng zou zijn van 3.900 ton energiegewassen geenszins dat de inrichting per definitie niet nauw bij de landbouw aansluit of er op afgestemd zou zijn. Daarvoor vormt het aandeel ‘eigen input’ geenszins ‘exclusief’ het criterium, maar hieruit kan enkel afgeleid worden dat de voorliggende vergistingsinstallatie niet gebonden is aan één bedrijf.

Dit wordt ook als dusdanig in de bestreden beslissing overwogen, waarna de verwerende partij correct en conform omzendbrief RO/2006/01 aftoetst of de inrichting al dan niet in functie staat van een aantal bedrijven uit de omgeving, dit zowel naar activiteit (behandeling van producten), als naar locatie (in te planten zo dicht mogelijk bij de betrokken bedrijven).

- *Wat de vermeende beperkte capaciteitsbenutting vóór de uitbreiding betreft, moet opgemerkt worden dat het ook hier louter een blote bewering betreft, waaromtrent geen enkele verdere toelichting gegeven wordt of stukken voorgelegd worden.*

Vanuit economisch oogpunt zou het ten andere wel bijzonder onlogisch zijn van de tussenkomende partijen om (serieus) te investeren in een capaciteitsuitbreiding van 30.000 naar 60.000 ton, wanneer zij weet dat de voorhanden zijnde capaciteit slechts beperkt benut zou worden – zoals de verzoekende partijen ten onrechte beweren.

De stelling van de verzoekende partijen houdt dan ook geen enkele steek.

Ook met betrekking tot de toeleveringsbedrijven maken de verzoekende partijen geenszins aannemelijk dat de desbetreffende lijst onjuist zou zijn of door de verwerende partij niet correct werd beoordeeld.

Deze argumenten van de verzoekende partijen zijn overigens achterhaald aangezien de constructies reeds gebouwd en in gebruik genomen zijn. Ook tijdens de herneming van het administratief beroep hebben de verzoekende partijen in hun replieknota (stuk 10) geen enkel stuk aangebracht waaruit zou blijken dat de inrichting van de tussenkomende partijen niet planologisch conform zou zijn en dat de beoordeling ter zake door de verwerende partij onzorgvuldig gebeurd zou zijn. De verzoekende partijen stellen louter dat zij 'volharden' in hun reeds ingenomen standpunt.

Daar doet de – opnieuw – loutere bewering 'dat uit het tijdsverloop tussen de aanvraag en de exploitatie op vandaag zeer duidelijk blijkt dat de aanvoerstromen niet (enkel) uit de onmiddellijke omgeving komen' geen enkele afbreuk aan. Dit argument - dat door geen enkel stuk ondersteund wordt - werd door de verzoekende partijen tijdens de herneming van het administratief beroep niet kenbaar gemaakt aan de verwerende partij, zodat zij ter zake ook geen onderzoek kon en moest voeren, laat staan daaromtrent in de bestreden beslissing motieven kon opnemen.

*38. Louter ondergeschikt, is het gelet op de bovenstaande uiteenzetting omtrent het begrip 'para-agrarisch bedrijf' zonneklaar **dat de beoogde inrichting probleemloos onder de noemer 'para-agrarisch bedrijf' kan worden gebracht.***

Hoewel in se geen strikte vereiste, vertoont de beoogde inrichting van de tussenkomende partijen wel degelijk een grondgebonden karakter en is deze wel nauw verbonden met het reeds bestaande landbouwbedrijf van de tussenkomende partijen, waarbij de vergistingsinstallatie als een uitbreiding werd aangevraagd en vergund, en de overige landbouwbedrijven uit de onmiddellijke omgeving (stuk 3).

De geplande inrichting wordt niet enkel 'gevoed' met minstens 60% landbouw gerelateerde producten, maar bovendien wordt in de geplande inrichting een aanzienlijke hoeveelheid mest verwerkt. Het eindproduct is niet enkel groene elektriciteit, maar ook een organische mestkorrel die zeer zeker ook in de land- en tuinbouwsector kan aangewend worden.

Net doordat het aandeel mest, energiegewassen en andere landbouwgerelateerde afvalstromen minimaal 60% bedraagt en het aandeel OBA's maximaal 40%, haalt het aandeel 'landbouwproducten' de bovenhand en wordt de inrichting van de tussenkomende partijen terecht als para-agrarisch beschouwd.

39. Het voorgaande wordt overigens niet alleen bevestigd in de bestreden beslissing maar ook in de gunstige adviezen van de provinciale dienst Landbouw en Platteland dd. 22 oktober 2012 (zie stuk 4e), en van Duurzame Landbouwwontwikkeling Oost-Vlaanderen dd. 9 mei 2012 (zie stuk 4f).

40. De tussenkomende partijen benadrukken volledigheidshalve dat het loutere feit dat de geplande inrichting ook gebruik kan maken van een beperkt aantal organisch biologische reststromen (OBA's) niets afdoet aan de bovenstaande vaststellingen.

Zowel uit de aanvraag als uit omzendbrief RO/2006/01 blijkt dat het voor de goede werking van een dergelijke installatie immers noodzakelijk is om een bepaald percentage aan OBA's (die desgevallend afkomstig zijn van niet-landbouwactiviteiten) als input in het productieproces te brengen. Dit gebeurt dus enkel om zuiver procestechnische redenen, wat geenszins kan uitsluiten dat de geplande inrichting als 'para-agrarisch' te beschouwen valt.

41. Tot slot wijzen de tussenkomende partijen erop dat **reeds tal van gelijkaardige inrichtingen vergund zijn in agrarisch gebied**, zelfs in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Deze vergunningen werden telkenmale vruchteloos voor de Raad van State bestreden, die dan ook telkens bevestigde dat dergelijke inrichtingen wel degelijk (kunnen) thuishoren in agrarisch gebied (zie bv.: R.v.St., nr. 177.640, 6 december 2007; R.v.St., nr. 191.212, 9 maart 2009).

Gelet op het voorgaande is de verwerende partij dan ook in alle redelijkheid tot het correcte besluit gekomen dat er in casu sprake is van een para-agrarisch bedrijf.

42. Om het voorgaande te ontkrachten, is het uiteraard geenszins voldoende om louter te verwijzen naar de vermeende gelijkenissen met een vergistingsinstallatie waaromtrent de Raad van State in haar arrest nr. 216.343 van 18 november 2011 heeft geoordeeld, ten einde hieruit algemene 'principes' te trekken op basis waarvan in voorliggend geval – althans volgens de verzoekende partijen - tot de onverenigbaarheid met de bestemmingsvoorschriften had moeten worden besloten.

De Raad van State heeft overigens in het desbetreffende arrest helemaal niet gezegd dat een vergistingsinstallatie niet/nooit in overeenstemming kan zijn met de bestemming tot agrarisch gebied.

De Raad van State diende zich in het desbetreffende dossier te buigen over de vraag of de beslissing waarbij een stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen van een biogasinstallatie aan de aanvrager werd geweigerd omwille van de onverenigbaarheid met de bestemmingsvoorschriften, al dan niet voldoende gemotiveerd was. Meer bepaald stelde zich de vraag of de in dit verband gemaakte beoordeling niet kennelijk onredelijk/onjuist was.

Zonder meer uit het desbetreffende arrest afleiden dat de Raad van State hiermee gesteld heeft dat een dergelijke inrichting niet/nooit in agrarisch gebied kan en altijd onverenigbaarheid is met de bestemmingsvoorschriften, is dan ook uitermate kort door de bocht en niet correct.

43. In dit opzicht is het dan ook weinig ernstig van de verzoekende partijen om te beweren dat de verwerende partij al te gemakkelijk uitging van de verenigbaarheid met de

bestemmingsvoorschriften, wanneer zij zelf niet eens de moeite doet om deze bewering te staven en/of de verenigbaarheid met de bestemmingsvoorschriften te weerleggen.

Het feit dat de verzoekende partijen het niet eens zijn met het oordeel van de verwerende partij omtrent de verenigbaarheid met de toepasselijke bestemmingsvoorschriften, betekent niet dat deze bestemmingsvoorschriften geschonden zijn of dat de bestreden beslissing niet afdoende gemotiveerd zou zijn.

...

4.

De tussenkomenende partijen voegen in hun laatste schriftelijke uiteenzetting hieraan nog het volgende toe :

“ ...

7. Ook de Raad van State is van oordeel dat para-agrarische bedrijven op zichzelf mogen staan (R.v.St. nr. 165.187, 28 november 2006):

“dat nergens in het artikel op zich staande para-agrarische bedrijven worden uitgesloten; dat, voorts, een bedrijf als para-agrarisch kan worden beschouwd, niet ophoudt para-agrarisch te zijn wanneer het te omvangrijk wordt; dat evenmin valt in te zien waarom een para-agrarisch bedrijf geen commercieel of industrieel karakter zou mogen hebben; dat, immers, in evengeciteerd artikel 11 met zoveel woorden is bepaald dat de niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven een industrieel karakter kunnen hebben; dat hieruit volgt dat ook para-agrarische bedrijven met een industrieel karakter in een agrarisch gebied kunnen worden toegelaten;”

Ook de verwerende partij stelt in dat opzicht terecht dat een beperkte eigen input, niet bepalend is om te oordelen of er al dan niet sprake is van een para-agrarische bedrijvigheid (zie bv. veevoederbedrijf, groenteverwerkend bedrijf, aardappel- en graanhandelaars, ...).

Dat de ‘eigen’ landbouwactiviteiten worden afgebouwd, is dan ook volstrekt irrelevant, nu overduidelijk blijkt dat de activiteiten in functie staan van diverse landbouwbedrijven uit de nabije omgeving.

Terecht stelt de verwerende partij dan ook dat het gegeven dat er slechts een beperkte eigen aanvoer van energiegewassen is, niet maakt dat de mestverwerkingsinstallatie niet bestemmingsconform zou zijn (zie ook R.v.St. nr. 217.314, 19 januari 2012).

8. De verzoekende partijen blijven zich ten onrechte ook fixeren op de lijst met mogelijke toeleveranciers, maar verliezen daarbij uit het hoofd dat de constructies reeds gebouwd en in gebruik genomen zijn. Dit gegeven, alsook het feit dat uit de praktijk blijkt dat de toelevering daadwerkelijk van landbouwbedrijven uit de omgeving komt, werd terecht in de beoordeling van de planologische bestemmingsconformiteit betrokken.

Nogmaals, de verzoekende partijen tonen op geen enkele wijze aan dat de lijst met toeleveranciers met overigens aanduiding van de ligging ervan op plan (zie stuk 3a, pg. 12-16) niet correct is of dat deze op niet afdoende of foutieve wijze in de beoordeling van de planologische bestemmingsconformiteit zou zijn betrokken.

9. De verzoekende partijen menen met het arrest nr. 216.343 van 18 november 2011 van de Raad van State een stok gevonden te hebben om mee te slaan.

Zoals reeds aangehaald, is het geenszins voldoende om louter te verwijzen naar de vermeende gelijkenissen met een vergistingsinstallatie waaromtrent de Raad van State in haar arrest nr. 216.343 van 18 november 2011 heeft geoordeeld, ten einde hieruit algemene 'principes' te trekken op basis waarvan in voorliggend geval – althans volgens de verzoekende partijen - tot de onverenigbaarheid met de bestemmingsvoorschriften had moeten worden besloten.

De verzoekende partijen gaan er ten onrechte van uit dat aangezien daar de vergunning werd geweigerd, ook hier 'op basis van gelijkaardige overwegingen' besloten diende te worden geen sprake meer was van een para-agrarische activiteit.

Vooreerst dient opgemerkt te worden dat elke vergunningsaanvraag anders is en in concreto in functie van de specifieke elementen van het dossier beoordeeld moet worden.

Daarnaast is het de verwerende partij die een discretionaire bevoegdheid heeft om te oordelen of een aanvraag al dan niet planologische bestemmingsconform is, zodat uw Raad ter zake louter marginaal kan toetsen.

Tot slot tonen de verzoekende partijen helemaal niet aan dat de verwerende partij op kennelijk onredelijke wijze tot het besluit gekomen is dat de aanvraag planologisch bestemmingsconform is.

Het is in dit opzicht uiteraard kort door de bocht om te verwijzen naar een andere aanvraag en beslissing ten einde algemeen te poneren dat 'op basis van gelijkaardige overwegingen' besloten zou moeten worden dat er geen sprake meer zou zijn van een para-agrarische activiteiten.

...

Beoordeling door de Raad

1.

Met de bestreden beslissing wordt een co-vergistingsinstallatie vergund met een maximumcapaciteit van 60.000 ton per jaar. De vorige stedenbouwkundige vergunning voorzag in een co-vergistingsinstallatie met een maximumcapaciteit van 30.000 ton per jaar. In voorliggend dossier wordt de input van het eigen bedrijf beperkt tot 3.900 ton energiegewassen, terwijl de biogasinstallatie voor het overige gericht is op de verwerking van producten van derden.

2.

Het wordt niet betwist dat het aangevraagde volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 24 maart 1978 vastgestelde gewestplan 'Eeklo-Aalter' in agrarisch gebied gelegen is. Artikel 11.4.1 van het Inrichtingsbesluit luidt als volgt :

“ ...

De agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfgelegenheden voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, en eveneens para-agrarische bedrijven. Gebouwen bestemd voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt, mogen slechts opgericht worden op ten minste 300 m van een woongebied of op ten minste 100 m van een woonuitbreidingsgebied, tenzij het een woongebied met landelijk karakter betreft. De

afstand van 300 m en 100 m geldt evenwel niet in geval van uitbreiding van bestaande bedrijven.

... ”

Het komt aan het vergunningverlenend bestuursorgaan toe om te beoordelen of het aangevraagde dat in agrarisch gebied gelegen is, kan toegelaten worden in acht genomen het hierboven geciteerde artikel. De Raad is enkel bevoegd tot het toetsen van de wettigheid van de bestreden beslissing en kan zijn oordeel niet in de plaats stellen van het oordeel van de vergunningverlenende overheid. Het voorgaande verhindert evenwel niet dat de Raad in het kader van de uitoefening van het hem opgedragen wettigheidstoezicht wel kan nagaan of het vergunningverlenend bestuursorgaan de haar ter zake toegekende beoordelingsbevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.

De artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet bepalen dat elke eenzijdige rechtshandeling met individuele strekking die uitgaat van een bestuur en beoogt rechtsgevolgen te hebben voor één of meer bestuurden of voor een ander bestuur, in de akte de juridische en feitelijke overwegingen moet vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen, en dat deze afdoende moeten zijn.

3.1.

De verzoekende partijen voeren in essentie een schending van het planologisch criterium aan omdat het aangevraagde project niet als een para-agrarische activiteit beschouwd kan worden.

De verwerende partij overweegt in de bestreden beslissing als volgt met betrekking tot de planologische verenigbaarheid :

“ ...

De aanvraag is in overeenstemming met de voorschriften van het geldend gewestplan, zoals hoger omschreven, het gaat hier immers om een para-agrarisch of landbouwaanverwant bedrijf. Mestbehandeling maakt immers een essentieel onderdeel uit van de veeteelt in Vlaanderen, en mest vormt een landbouw(bij)product, dat behandeld moet worden vooraleer het gecommercialiseerd kan worden in binnen- of buitenland.

In deze kan ook verwezen worden naar de omzendbrief R0/2006/01 'afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van installaties voor mestbehandeling en vergisting' die een maximum van 60 000 ton inputstromen op jaarbasis vergunbaar stelt in agrarisch gebied. Dit houdt ook in dat vergistingsinstallaties tot 60 000 ton onder de definitie van para-agrarische ondernemingen vallen. Voorliggende aanvraag betreft een verdubbeling van de bestaande vergistingsinstallatie van 30 000 ton tot een verwerkingscapaciteit van 60 000 ton, zodat de in de omzendbrief gestelde bovengrens niet overschreden wordt.

De standaardtypebepalingen uit de bijlage bij het 'Besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen' bevestigen dat mestbehandeling en mestvergisting ingedeeld worden bij de 'aan de landbouw verwante bedrijven' en thuis horen 'Agrarisch gebied'.

Appellant stelt dat er nog steeds door hen energiegewassen geteeld worden. De provinciale dienst Landbouw en Platteland adviseerde, net als Duurzame Landbouwonwikkeling Oost-Vlaanderen, gunstig, en bevestigde dat mestbehandeling en vergisting kunnen aanzien worden als een agrarische activiteit in ruime zin, dat het bedrijf bedrijfsgebonden is met andere toeleverende landbouwbedrijven uit de omgeving en voldoet aan de limiet met een maximum van 60.000 ton inputmateriaal per jaar. De inputstromen bestaan uit 60 % land-

tuinbouwgerelateerde stromen zoals dierlijke mest, primaire grondstoffen zoals maïs en gras, en landbouwgerelateerde afvalstromen zoals bietenkoppen en preiloof, en 40 % organische biologische afvalstoffen en secundaire grondstoffen zoals slibs van waterzuivering uit de groenten- en fruitverwerkende sector.

Er wordt voorzien in de sloop van de varkensstallen zodat de eigen inbreng van, mest vervalt. De eigen inbreng beperkt zich hierdoor tot 3 900 ton energiegewassen. Er kan hierdoor niet gesproken worden van gebondenheid aan één bedrijf maar van een mestbehandelings- en vergistingsinstallaties van beperkte schaal die niet gebonden is aan één enkel bedrijf.

Deze mestbehandelings- of vergistingsinstallaties staan in functie van een aantal bedrijven uit de omgeving, dit zowel naar activiteit (behandeling van producten) als naar locatie (in te planten zo dicht mogelijk bij de betrokken bedrijven). Inplanting in agrarisch gebied is dus verantwoord in functie van de ter plaatse gevestigde landbouwbedrijven en vooral om onnodig transport te vermijden. 71% van de mest, energieteelten en landbouwgerelateerde afvalstromen is afkomstig van bedrijven binnen een straal van 15km. Ook de uitbreiding tot 60 000 ton staat hoofdzakelijk in functie van landbouwbedrijven uit de onmiddellijke omgeving.

Gezien de huidige verwerkingscapaciteit van 30 000 ton maar ook de uitbreiding tot 60 000 ton beantwoordt aan een reële nood uit de omgeving, is de inplanting in agrarisch gebied verantwoord.

...

3.2.

Uit de bestreden beslissing blijkt dat de verwerende partij toepassing maakt van de omzendbrief RO/2006/01 'afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van installaties voor mestbehandeling en vergisting' (hierna omzendbrief RO/2006/01) in haar beoordeling van de verenigbaarheid van het aangevraagde met de planologische bestemming en de aldus vigerende stedenbouwkundige voorschriften.

De omzendbrief maakt voor de in agrarisch gebied toegelaten installaties een onderscheid tussen enerzijds mestbehandelings- en vergistingsinstallaties van beperkte schaal gebonden aan één enkel bedrijf en anderzijds dergelijke installaties niet gebonden aan één enkel bedrijf. In het tweede geval gaat het om mestbehandelings- of vergistingsinstallaties die in functie staan van een aantal bedrijven uit de omgeving, dit zowel naar activiteit (behandeling van producten) als naar locatie (in te planten zo dicht mogelijk bij de betrokken bedrijven). Inplanting in agrarisch gebied is dus verantwoord in functie van de ter plaatse gevestigde landbouwbedrijven en om onnodig transport te vermijden.

Vermelde omzendbrief bevat geen verordenende bepalingen, zodat een aangevoerde schending van deze omzendbrief op zich niet tot de vernietiging van de bestreden beslissing kan leiden. Dit verhindert evenwel niet dat, wanneer de verwerende partij deze omzendbrief als richtkader gebruikt, zij haar beslissing dient te steunen op in rechte en in feite aanvaardbare en redelijke motieven.

4.

De verzoekende partijen betwisten dat het aangevraagde een bedrijfsgebonden activiteit betreft en wijzen hiertoe op de omstandigheid dat er nagenoeg geen eigen input is doordat de eigen inbreng beperkt wordt tot 3.900 ton energiegewassen. Uit de bestreden beslissing blijkt inderdaad dat slechts 6,5% van de maximumcapaciteit uit het eigen landbouwbedrijf afkomstig is, met name 3.900 ton energiegewassen, terwijl de biogasinstallatie voor het overige gericht is op de verwerking

van producten van derden. Uit de bestreden beslissing blijkt dat ook de verwerende partij de voorliggende aanvraag beschouwt als een niet aan één bedrijf gebonden mestbehandelings- en vergistingsinstallatie, zoals ook voorzien wordt in de omzendbrief.

6.

De verzoekende partijen voeren aan dat er geen enkele zekerheid bestaat dat de biogasinstallatie in functie staat van bedrijven uit de omgeving. De omzendbrief RO/2006/01, die de verwerende partij als richtsnoer gebruikt, voorziet mestverwerkingsinstallaties die in functie staan van een aantal bedrijven uit de omgeving, dit zowel naar activiteit (behandeling van producten) als naar locatie (in te planten zo dicht mogelijk bij de bedrijven).

De verwerende partij overweegt in de bestreden beslissing met betrekking tot het tweede aspect, dat de uitbreiding tot 60.000 ton hoofdzakelijk in functie staat van landbouwbedrijven uit de onmiddellijke omgeving. Deze overweging volstaat, naar het oordeel van de Raad, niet als een zorgvuldige beoordeling van de verenigbaarheid met de planologische bestemming. Met de verzoekende partijen moet vastgesteld worden dat er geen enkele zekerheid bestaat over de toevoer van landbouwstromen afkomstig van lokale landbouwbedrijven. Uit de bestreden beslissing kan niet afgeleid worden wat de verwerende partij begrijpt onder de onmiddellijke omgeving zodat het voor de verzoekende partijen niet mogelijk is om na te gaan op welk afstandscriterium de verwerende partij haar beoordeling steunt.

Gelet op de zeer beperkte eigen input (6,5%) is het aangevraagde afhankelijk van de invoerstromen van derden zodat de verwerende partij in het licht van de omzendbrief 2006/01 waarop zij zich baseert om de planologische verenigbaarheid te toetsen, zich niet kan beperken tot het stellen dat de uitbreiding in hoofdzaak in functie staat van landbouwbedrijven uit de onmiddellijke omgeving. Hieruit kan evenmin afgeleid worden welke invoerstromen deze lokale landbouwbedrijven zullen voorzien.

Het louter stellen dat 60% van alle inputstromen zal bestaan uit land- en tuinbouwgerelateerde stromen is niet afdoende omdat dit geen duidelijkheid verschaft in hoeverre de inputstromen aangevoerd worden uit de onmiddellijke omgeving. De bestreden beslissing ontbeert, zowel in rechte als in feite, dan ook concrete en pertinente gegevens waaruit op afdoende wijze kan afgeleid worden dat het aangevraagde verenigbaar is met de geldende bestemmingsvoorschriften.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond

B. Overige middelen

Het tweede, derde en vierde middel worden niet onderzocht aangezien deze niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. De Raad weert de wederantwoordnota van de verzoekende partijen uit de debatten.
2. Het verzoek tot gedinghervatting van mevrouw Anita MARTENS namens wijlen de heer Walter DUJARDIN, vierde verzoekende partij, is ontvankelijk.
3. Het verzoek tot tussenkomst van bvba AGRO-ENERGIEK en Iv VANDAELE is ontvankelijk.
4. De Raad vernietigt de beslissing van de verwerende partij van 19 januari 2017, waarbij aan de tussenkomende partijen de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het (1) slopen van bestaande stallen met berging, (2) het uitbreiden van een vergistingsinstallatie met herbouw bestaande loods, verbouw bestaande loods voor drooginstallatie en oprichting nieuwe lagune, vergisters, mengtank, sleuvsilo, pomphuis, andere inplanting tanks en aanhorigheden en (3) het bouwen van een garage op de percelen gelegen te 9932 Ronsele (Zomergem), Rijvers 66B en met als kadastrale omschrijving 2^e afdeling, sectie A, nrs. 0125B, 0126B, 0127B, 0127H, 1^e afdeling, sectie F, nrs. 0897A, 0898A, 0899E.
5. De Raad beveelt de verwerende partij een nieuwe beslissing te nemen over het administratief beroep van de verzoekende partijen en dit binnen een termijn van vier maanden te rekenen vanaf de dag na de dag van de betekening van dit arrest.
6. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 700 euro, ten laste van de verwerende partij.
7. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 200 euro, ten laste van de tussenkomende partijen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 18 september 2018 door de derde kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de derde kamer,

Stephanie SAMYN

Filip VAN ACKER